

Venäjän etuliitteettömät liikeverbbit

Venäjän kielessä liikeverbeillä on erityinen asema. Ne ilmaisevat paitsi liikettä myös liikkumisen tapaa ja suuntaa sekä sitä tapahtuuko liike tietyllä hetkellä kerran vai toistuvasti. Liikeverbbit voidaan jakaa kahteen ryhmään etuliitteen tai sen puutteen perusteella. Tässä esityksessä käsittelemme aluksi etuliitteettömiä liikeverbejä.

Mitä etuliitteettömät liikeverbit ovat?

- Venäjässä on **14 verbiparia**, jotka kaikki ilmaisevat liikettä
- Kussakin parissa on kaksi verbiä, jotka **eivät ilmaise aspektiparia**, vaan *suunnan* ja toiston eroa:
 - **Duratiivinen**: liike **yhteen suuntaan** tietyllä hetkellä → *идти́*
 - **Iteratiivinen**: liike **edestakaiseen suuntaan**, toistuvasti tai yleisesti → *ходить*
- Ero ei siis ole kestossa tai tuloksen saavuttamisessa, kuten aspekteissa, vaan **liikkeen suunnassa ja toistossa**

14 liikeverbiparia

Duratiivinen	Iteratiivinen	Suomeksi
идти́ (иду́, идёшь)	ходи́ть (хожу́, ходишь)	kävellä, mennä jalan
ехать (еду́, едешь)	эздить (эзжу́, эздишь)	ajaa, matkustaa kulkuneuvolla
бежа́ть (бегу́)	бега́ть (бегаю́)	juosta
летéть (лечу́)	летáть (летáю)	lentää
плыть (плыву́)	пла́вать (пла́ваю)	uida, kulkea vedessä
ползти́ (ползу́)	по́лзать (по́лзаю)	ryömiä
лезть (лэзу́)	ла́зить / лаза́ть	kiivetä
брести́ (бреду́)	броди́ть (брожу́)	vaeltaa, kuljeskella

14 liikeverbiparia (jatko)

Duratiivinen	Iteratiivinen	Suomeksi
нести (несу́)	носить (ношу́)	kantaa, viedä
вести (веду́)	водить (вожу́)	saattaa kävellen (eläviä), kuljettaa (ajoneuvoa)
везти (везу́)	возить (вожу́)	kuljettaa (tavaraa/ihmisiä)
тащить (тащу́)	таскать (та́скаю)	raahata, vetää perässään
гнать (гоню́)	гонять (гоняю́)	ajaa eteenpäin (eläimiä)
катить (качу́)	катать (ка́таю)	pyörittää, vierittää

- Kaksi yleisintä paria ovat **идти́ / ходить́ (mennä/tulla jalan)** ja **ехать́ / ездить́ (mennä/tulla ajoneuvolla)**
- Niiden hallinta riittää useimmissa tilanteissa
- Preesenstaivutus:

идти́		ходить́		ехать́		ездить́	
иду́	идём	хожу́	хóдим	еду́	едем	эзжу́	эздим
идёшь	идёте	ходи́шь	ходи́те	едёшь	едете	эзди́шь	эзди́те
идёт	иду́т	ходи́т	ходи́т	едет	едут	ездит	ездят

Duratiivinen liikeverbi: yksi suunta, yksi kerta

Käytetään, kun liike tapahtuu **yhteen suuntaan tietyllä hetkellä**:

- Я **иду́** в шко́лу. — *Olen menossa koululle.* (juuri nyt)
- Поезд **е́дет** в Москвú. — *Juna menee Moskovaan.*
- Он **бежи́т** к реке́. — *Hän juoksee joelle.*

Tunnusmerkit:

- Liike on **käynnissä tai tapahtuu kerran, tietyllä hetkellä**
- Päätepiste tai suunta on tiedossa
- Usein sana **сейча́с** (nyt) tai konkreettinen kohde

Iteratiivinen liikeverbi: edestakainen suunta tai toistuvasti liike

Käytetään, kun liike on **edestakaista**, toistuvaa tai yleistä:

- Каждый день я **хож́у** на рабóту. — *Käyn joka päivä töissä.* (sinne ja takaisin)
- Мы чáсто **éздим** в дерéвню. — *Ajomme usein maalle.* (monta kertaa)
- Дéти **бéгают** во дворé. — *Lapset juoksentelevat pihalla.* (edestakaisin)

Tunnusmerkit:

- Toisto: **ка́ждый день, чáсто, обы́чно, регуля́рно**
- Kyky tai harrastus: *Он хорошó плáвает* — *Hän ui hyvin*
- “Käydä”-merkitys: **ходíть** в шкóлу / к врач́у

Sama tilanne, eri verbi

Konteksti	Venäjä	Suomi
Nyt, yhteen suuntaan	Я иду́ домой	Olen menossa kotiin
joka päivä, edestakaisin	Я хожу́ домой пешко́м	Kuljen joka päivä kotiin jalan
Nyt, kulkuneuvolla	Мы едем в Москвú	Olemme matkalla Moskovaan
Usein, kulkuneuvolla	Мы е́здим в Москвú	Ajamme usein Moskovaan/ Käymme usein (autolla tms.) Moskovassa

Vertaa:

Иду́ в кино́ = olen menossa elokuvaan (puhehetkellä)

Хожу́ в кино́ = käyn elokuvissa (tapa)

Sudenkuopat ja erityispiirteet

- **Olla tulossa / saapua:** Она **идёт** сюда = *hän tulee tänne* — duratiivinen, vaikka suomeksi merkitys on *tulla*
- **Käynti**-merkitys aina iteratiivisella:
- Вчера мы **ходили** в театр — *Kävimme eilen teatterissa*
- **Идти** voi tarkoittaa yleisesti lähteä liikkeelle, myös kulkuneuvolla: Автобус **идёт** в центр — *Bussi lähtee keskustaan*
- Etuliitteettömät liikeverbit ovat aspektiltaan imperatiivisia

Yhteenvedo

- Etuliitteettömät liikeverbit muodostavat **14 paria**, joissa ero on liikkeen **suunnassa**:
 - **Yksi suunta, yksi kerta** → **duratiivinen** (идти́, ехать́)
 - **Monisuuntaisuus, toistuvuus, tapa** → **iteratiivinen** (ходить, ездить)
- Kysy itseltäsi: *Kuinka monta kertaa? Mihin suuntaan? Onko liike nyt käynnissä?*
- Harjoittele ensin pari **идти́/ходить** ja **ехать́/ездить** — loput seuraavat samaa logiikkaa